

ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Trnavská cesta 52
P.O.BOX 45
826 45 Bratislava

Číslo : OLP/3364/2016
Bratislava 22.04.2016

ROZHODNUTIE

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky ako príslušný orgán podľa § 3 ods. 1 písm. b) a § 5 ods. 4 písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 355/2007 Z. z.“) preskúmal odvolanie účastníka konania Dagmar Mateová, Námestie legionárov 1, Prešov, IČO 43 309 003, (ďalej len „Dagmar Mateová“ alebo „účastník konania“), ktorým sa domáhala preskúmania vydaného rozhodnutia Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom, Ul. 26 novembra č. 1507/2, 066 18 Humenné (ďalej len „Regionálny úrad verejného zdravotníctva Humenné“) č.: 15/01781-2 zo dňa 10.12.2015 a podľa § 59 ods. 2, § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) rozhodol

t a k t o :

Rozhodnutie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Humenné č.: 15/01781-2 zo dňa 10.12.2015 sa podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku **z r u š u j e**.

O d ô v o d n e n i e

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Humenné dňa 10.12.2015 pod č.: 15/01781-2 rozhodol, že účastník konania sa dopustil:

- správneho deliktu na úseku verejného zdravotníctva podľa § 28 ods. 3 písm. b) zák. č. 152/1995 Z.z., podľa ktorého orgán úradnej kontroly potravín uloží právnickej osobe alebo fyzickej osobe podnikateľovi pokutu, ak v rozpore so zák. č. 152/1995 Z.z. alebo osobitnými predpismi používa do potravín nepovolené alebo zakázané prídavné látky, arómy a technologické pomocné látky,

tým že, ako prevádzkovateľ prevádzky na výrobu zmrzliny teplou a studenou cestou a jej predaja vo výrobní „Chorvátska zmrzlina“, Ul. Osloboditeľov 1 v Humennom, v čase kontroly dňa 13.05.2015 o 9:30 hod. zameranej na odber vzoriek potravín a kontrolu označovania potravín, umiestňoval na trh:

- potraviny – zmrzlinu, u ktorej sa laboratórnym rozborom zistilo, že vo svojom zložení obsahuje zložky – prídavné látky (konkrétne syntetické farbivá), ktoré sa v zozname schválených prídavných látok uvedených pod č. 03 pre kategóriu potravín Zmrzliny v prílohe II nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.

1333/2008 o prídavných látkach v potravinách v platnom znení (ďalej len „nar. EP č. 1333/2008“) nenachádzajú, a to konkrétne:

1. Tinky-Binky zmrzlina, ovocná (DV: 12.05.2015, DS: 13.05.2015, výrobca: Dagmar Mateová, Námestie legionárov 1, Prešov) – v odobratej vzorke bola chemickým laboratórnym rozborom zistená:
 - prítomnosť syntetického farbiva Ponceau 4R (E124), ktoré sa v zozname schválených prídavných látok uvedených pod č. 03 pre kategóriu potravín Zmrzliny v prílohe II nar. EP č. 1333/2008 nenachádza a teda sa v predmetnej prevádzke nesmie nachádzať.
2. Čučoriedková zmrzlina ovocná (DV: 12.05.2015, DS: 13.05.2015, výrobca: Dagmar Mateová, Námestie legionárov 1, Prešov) – v odobratej vzorke bola chemickým laboratórnym rozborom zistená:
 - prítomnosť syntetických farbív Ponceau 4R (E 124) a Chinolínová žltá (E 104), ktoré sa v zozname schválených prídavných látok uvedených pod č. 03 pre kategóriu potravín Zmrzliny v prílohe II nar. EP č. 1333/2008 nenachádzajú a teda sa v predmetnej zmrzline nesmú nachádzať,

čo bolo zistené po vyhodnotení výsledkov chemických laboratórných rozborov potravín, čo dokumentuje záznam z úradnej kontroly potravín (ďalej len „ÚKP“), protokol o odbere vzorky potraviny zo dňa 13.05.2015, protokoly o skúškach vzoriek potravín č. 3565/2015 a č. 3866/2015, protokoly o odbere a posúdení požívatín 3565/2015 a č. 3866/2015, čím porušil povinnosti stanovené v:

- § 4 ods. 1 zák. č. 152/1995 Z.z., podľa ktorého sú prevádzkovatelia povinní na všetkých stupňoch výroby spracúvania a distribúcie, vrátane predaja na diaľku dodržiavať požiadavky upravené týmto zákonom a osobitnými predpismi,
- § 3 ods. 3 zák. č. 152/1995 Z.z., podľa ktorého požiadavky na bezpečnosť potravín a ich kvalitu, hygienu, požiadavky na zloženie potravín, zložky, ako aj technologické postupy používané pri ich výrobe a požiadavky na balenie jednotlivých potravín, ich skupín alebo všetkých potravín, rozsah a spôsob ich označovania, ich skladovanie, prepravu a inú manipuláciu s nimi, ich umiestňovanie na trh, ako aj zásady na odber vzoriek a metódy ich skúšania a postupy ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi vydanými podľa odsekov 1 a 2 je povinný dodržiavať každý, kto potraviny vyrába, manipuluje s nimi a umiestňuje ich na trh,
- kapitolou II článkom 4 ods. 1 nar. EP č. 1333/2008 o prídavných látkach v potravinách, podľa ktorého výlučne prídavné látky v potravinách zaradené do zoznamu Spoločenstva uvedenom v prílohe II sa môžu uvádzať na trh samostatne a používať v potravinách, a to za podmienok používania uvedených v prílohe II,
- kapitolou II článkom 5 nar. EP č. 1333/2008 o prídavných látkach v potravinách, podľa ktorého nikto nesmie uviesť na trh prídavnú látku v potravinách alebo potravinu, v ktorej sa takáto prídavná látka nachádza, ak použitie prídavnej látky v potravinách nie je v súlade s týmto nariadením,

za čo mu Regionálny úrad verejného zdravotníctva Humenné uložil pokutu podľa § 28 ods. 3 písm. b) zák. č. 152/1995 Z.z. pokutu vo výške 500,- eur (slovom päťsto eur).

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Humenné v odôvodnení svojho napadnutého rozhodnutia okrem iného uviedol nasledovné:

Účastník konania Dagmar Mateová, Námestie legionárov 1, Prešov, IČO: 43 309 003 je prevádzkovateľom prevádzky na výrobu zmrzliny teplou a studenou cestou a jej predaja vo výrobní „Chorvátska zmrzlina, Ul. Osloboditeľov 1 v Humennom. V rámci výkonu úradnej kontroly potravín zameranej na odber vzorky potraviny a kontrolu označovania potravín,

vykonanej dňa 13.05.2015 o 9:30 hod. v uvedenej prevádzke a vyhodnotení výsledkov chemických laboratórnych rozborov boli zistené tieto nedostatky:

- účastník konania predával, čiže umiestňoval na trh potraviny – zmrzlinu, u ktorej sa laboratórnym rozborom zistilo, že vo svojom zložení obsahuje zložky – prídavné látky (konkrétne syntetické farbivá), ktoré sa v zozname schválených prídavných látok uvedených pod č. 03 pre kategóriu potravín Zmrzliny v prílohe II nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1333/2008 o prídavných látkach v potravinách v platnom znení (ďalej len „nar. EP č. 1333/2008“) nenachádzajú, a to konkrétne:
 1. Tinky-Binky zmrzlina, ovocná (DV: 12.05.2015, DS: 13.05.2015, výrobca: Dagmar Mateová, Námestie legionárov 1, Prešov) – v odobratej vzorke bola chemickým laboratórnym rozborom zistená:
 - prítomnosť syntetického farbiva Ponceau 4R (E124), ktoré sa v zozname schválených prídavných látok uvedených pod č. 03 pre kategóriu potravín Zmrzliny v prílohe II nar. EP č. 1333/2008 nenachádza a teda sa v predmetnej prevádzke nesmie nachádzať.
 2. Čučoriedková zmrzlina ovocná (DV: 12.05.2015, DS: 13.05.2015, výrobca: Dagmar Mateová, Námestie legionárov 1, Prešov) – v odobratej vzorke bola chemickým laboratórnym rozborom zistená:
 - prítomnosť syntetických farbív Ponceau 4R (E 124) a Chinolínová žltá (E 104), ktoré sa v zozname schválených prídavných látok uvedených pod č. 03 pre kategóriu potravín Zmrzliny v prílohe II nar. EP č. 1333/2008 nenachádzajú a teda sa v predmetnej zmrzline nesmú nachádzať.

Listom zo dňa 24.08.2015 č. 15/01781 bol účastník konania upovedomený o začatí správneho konania a požiadaný o vyjadrenie. Prílohu tohto listu tvorila kópia protokolu o skúške potraviny č. 3865/2015 zo dňa 08.06.2015 a kópia protokolu o skúške potraviny č. 3866/2015 zo dňa 08.06.2015. Tento list bol účastníkovi konania zaslaný opakovane na adresu predmetnej prevádzkarne. Účastník konania ani opakovane neprevzal doručенú poštovú zásielku. Podľa relácie poštového doručovateľa „zápisnica neprevzatá v odbernej lehote“, teda podľa § 25 ods. 3 zák. č. 71/1967 Zb platí fikcia doručenia.

V danom prípade sú zistené nedostatky v rozpore s týmito zákonnými ustanoveniami, a to:

- v predmetnej prevádzke v čase kontroly na trh umiestňovanie potravín – zmrzlín, u ktorých sa laboratórnym rozborom zistilo, že vo svojom zložení obsahujú zložky – prídavné látky (konkrétne syntetické farbivá), ktoré sa v zozname schválených prídavných látok uvedených pod č. 03 pre kategóriu potravín Zmrzliny v prílohe II nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1333/2008 o prídavných látkach v potravinách v platnom znení (ďalej len „nar. Ep č. 1333/2008“) nenachádzajú, a to konkrétne:
 1. Tinky-Binky zmrzlina, ovocná (DV: 12.05.2015, DS: 13.05.2015, výrobca: Dagmar Mateová, Námestie legionárov 1, Prešov) – v odobratej vzorke bola chemickým laboratórnym rozborom zistená:
 - prítomnosť syntetického farbiva Ponceau 4R (E124), ktoré sa v zozname schválených prídavných látok uvedených pod č. 03 pre kategóriu potravín Zmrzliny v prílohe II nar. EP č. 1333/2008 nenachádza a teda sa v predmetnej prevádzke nesmie nachádzať.
 2. Čučoriedková zmrzlina ovocná (DV: 12.05.2015, DS: 13: 13.05.2015, výrobca: Dagmar Mateová, Námestie legionárov 1, Prešov) – v odobratej vzorke bola chemickým laboratórnym rozborom zistená:

- prítomnosť syntetických farbív Ponceau 4R (E 124) a Chinolínová žltá (E 104), ktoré sa v zozname schválených prídavných látok uvedených pod č. 03 pre kategóriu potravín Zmrzliny v prílohe II nar. EP č. 1333/2008 nenachádzajú a teda sa v predmetnej zmrzline nesmú nachádzať.

V tomto konaní bolo jednoznačne preukázané, že účastník konania konal v rozpore s povinnosťami ustanovenými v zák. č. 152/1995 Z.z. V predmetnom prípade je zistený skutkový stav nesporný. Preto má evidentné porušenie povinností účastníkom konania za následok sankčný postih, čo jednoznačne ukladá zák. č. 152/1995 Z.z.

Orgán úradnej kontroly potravín pritom s poukazom na § 28 ods. 9 zák. č. 152/1995 Z.z. prihliadal na závažnosť, trvanie, následky protiprávneho konania, minulosť prevádzkovateľa a na to, či ide o opakované protiprávne konanie.

Je potrebné uviesť, že prvotným významom úplného zákazu pridávania syntetických farbív do zmrzlín je v súčasnosti stúpajúci trend výskytu alergií u populácie. Cieľom úplného zákazu pridávania syntetických farbív do kategórie potravín – zmrzliny je zabrániť alebo aspoň minimalizovať vznik nových alergií, ktoré poškodzujú zdravie a znepríjemňujú bežný život.

Žiada sa zdôrazniť, že je predpoklad, že predmetné zmrzliny si kupujú deti, teda ďalšia riziková skupina ľudí, u ktorých môže byť znížená imunita a konzumácia prídavných látok (syntetických farbív) nachádzajúca sa v zmrzlinách Tinky-Binky zmrzlina ovocná a Čučoriedková zmrzlina ovocná, by mohla vyvolať alergické reakcie.

Prítomnosť a najvyššie prípustné množstvo niektorých syntetických farbív v potravinách, vrátane syntetického farbiva Ponceau 4R (E 124) a Chinolínová žltá (E 104) podlieha neustálej kontrole, a to z toho dôvodu, že patria medzi potenciálne nevhodné, prípadne i nebezpečné látky pre deti, ktoré môžu mať nepriaznivé účinky na ich činnosť a pozornosť, teda môžu vyvolať hyperaktivitu detí.

Závažnosť prítomnosti vyššie uvedených nedovolených prídavných látok – syntetických farbív v predmetných zmrzlinách je teda nesporná.

Správny orgán vzal do úvahy uvedené okolnosti a skutočnosť, že k predmetným zmrzlinám, ktoré účastník konania umiestňoval na trh, neboli hlásené žiadne podnety od spotrebiteľov. Túto skutočnosť zohľadnil správny orgán pri stanovení výšky pokuty.

Čo sa týka času trvania zistených nedostatkov, poznamenáva sa, že pre čas trvania protiprávneho konania je rozhodujúci stav zistený v čase výkonu ÚKP. Preto správny orgán dodáva, že protiprávne konanie trvalo u účastníka konania minimálne v čase ÚKP dňa 13.05.2015.

Čo sa týka minulosti prevádzkovateľa za tento správny delikt voči nemu nebolo vedené správne konanie.

Žiada sa zdôrazniť, že za správne delikty podľa § 28 ods. 3 písm. b) zák. č. 152/1995 Z.z. minimálna výška pokuty je od 500,- eur a maximálna výška pokuty predstavuje sumu do 200 000 eur.

Na základe uvedených skutočností vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení bola účastníkovi konania dôvodne uložená pokuta vo výške 500,- Eur. Dodáva sa, že suma 500,- eur v percentuálnom vyjadrení k najvyššej možnej výške uloženej pokuty v týchto bodoch činí 0,25%. Prevádzkovateľovi bolo vydané súhlasné rozhodnutie na rok 2015, ktoré stanovilo množstvo vyrábaných zmrzlín na 10 druhov denne, z čoho vyplýva, že dve nevyhovujúce vzorky zmrzliny predstavujú 20% zo všetkých druhov zmrzliny.

Čiže pokuta, ktorá je predmetom tohto konania, bola účastníkovi konania uložená v spodnej hranici.

Voči rozhodnutiu Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Humenné č.: 15/01781-2 zo dňa 10.12.2015 podal účastník konania odvolanie, v ktorom uvádza nasledovné:

Dňa 13.05.2016 bola v mojej prevádzke v Humennom na Ul. Osloboditeľov č. 1 vykonaná kontrola, ktorej súčasťou bol odber vzoriek predávanej zmrzliny. Analýzou vzoriek ste zistili, že sa v nich nachádzajú farbivá, ktoré boli vyradené zo zoznamu povolených farbív – konkrétne farbivá E124 a E104.

O vyradení zo zoznamu povolených prídavných látok (farbív) som nevedela. Tieto farbivá sa používali pri výrobe zmrzliny už dlhú dobu a popri samotnej práci a množstve rôznych predpisov a ich zmien a noviel som nepostrehla tento zákaz používania.

Po Vašej kontrole a upozornení na zákaz používania vyššie uvedených farbív som tieto okamžite zlikvidovala a zakúpila vyhovujúce farbivá. Prikladám kópiu dokladu o ich nákupe (faktúra č. FA15259), ktorá je zo dňa 13.05.2015, takmer hneď zo dňa kontroly.

Ak by som bola o tejto zmene informovaná skôr (ako napr. prevádzky v Prešove, ktoré dostali o tomto písomnú informáciu), ubezpečujem Vás, že by som tento nákup vyhovujúcich farbív uskutočnila bezodkladne už vtedy.

Na základe vyššie uvedeného Vás prosím o prehodnotenie Vášho rozhodnutia a bola by som Vám, povďačná za odpustenie pokuty vo výške 500,- Eur, nakoľko tá je podľa môjho názoru neprimerane vysoká a v súčasnej dobe, kedy sa ešte len pripravujem na letnú sezónu 2016, je pre mňa nereálne ju uhradiť.

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky zaujíma k podaniu nasledovné stanovisko:

Dňa 13.05.2015 zamestnanci Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Humenné vykonali úradnú kontrolu potravín v prevádzke Výrobne „Chorvátska zmrzlina“, ul. Osloboditeľov 1, Humenné. Kontrola bola zameraná na odber vzoriek potravín, a to zmrzliny a cukrárenských výrobkov a na kontrolu ich označovania. Boli odobraté 2 vzorky zmrzliny, ktoré boli laboratórne analyzované. Výsledok laboratórnej analýzy odobratých vzoriek potravín poukázal na prítomnosť nepovolených farbív – (v zmysle Nariadenia komisie (EÚ) č. 232/2012, ktorým sa mení a dopĺňa príloha II k nariadeniu EP a Rady (ES) č. 1333/2008, pokiaľ ide o podmienky a úrovne používania chinolínovej žltej (E 104), žltej SY FCF/pomarančovožltej S (E 110) a Ponceau 4R, Košenilovej červenej A (E 124)), avšak kvantitatívnou analýzou boli stanovené len stopové množstvá týchto farbív, namerané hodnoty boli pod LOQ.

V zmysle § 4 ods. 1 zák. č. 152/1995 Z.z. o potravinách sú prevádzkovatelia povinný na všetkých stupňoch výroby, spracúvania a distribúcie, vrátane predaja na diaľku dodržiavať požiadavky upravené týmto zákonom a osobitnými predpismi.

Podľa článku 17 ods. 1) nariadenia (ES) č. 178/2002 EP a Rady prevádzkovateľa potravinárskych a krmivárskych podnikov vo všetkých stupňoch výroby, spracúvania a distribúcie v podnikoch, ktoré riadia, zabezpečia, aby potraviny alebo krmivá spĺňali požiadavky potravinového práva, ktoré sa týkajú ich činností a budú overovať, či sa také požiadavky plnia.

Podľa článku 4 ods. 1) nariadenia EP a rady č. 1333/2008 o prídavných látkach v potravinách výlučne prídavné látky v potravinách zaradené do zoznamu Spoločenstva uvedenom v prílohe II sa môžu uvádzať na trh samostatne a používať v potravinách, a to za podmienok používania v prílohe II.

Nariadením komisie (EÚ) č. 232/2012, ktorým sa mení a dopĺňa príloha II k nariadeniu EP a Rady (ES) č. 1333/2008, pokiaľ ide o podmienky a úrovne používania chinolínovej žltej (E 104), žltej SY FCF/pomarančovožltej S (E 110) a Ponceau 4R,

Košnilovej červenej A (E 124), s dátumom uplatňovania od 1 júna 2013 sú prídavné látky – farbivá E 104 a E 124 vylúčené z používania do zmrzlín.

Z výsledkov laboratórnych analýz odobratých vzoriek (protokol o skúškach vzorky potraviny č. 386/2015 a Protokol o skúškach vzorky potraviny č. 3866/2015) nemožno jednoznačne potvrdiť prítomnosť týchto farbív a teda nemožno poukazovať na nesúlad s platnou legislatívou pre oblasť prídavných látok do potravín. V nadväznosti na uvedené skutočnosti, nemožno uvádzať, že sa účastníčka konania dopustila správneho deliktu podľa § 28 ods. 3 písm. b) zák. č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov.

Na základe uvedeného považoval Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky rozhodnúť tak ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Toto rozhodnutie je konečné a nemožno sa proti nemu ďalej odvolať (§ 59 ods. 4 správneho poriadku).

Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom podľa piatej časti občianskeho súdneho poriadku.

Doručí sa:

Do vlastných rúk:

1/ Dagmar Mateová

Hlavná 28

080 01 Prešov

Doručí sa:

1/ Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom

Ul. 26. novembra

066 18 Humenné

prof. MUDr. Ivan Rovný, PhD., MPH
hlavný hygienik Slovenskej republiky